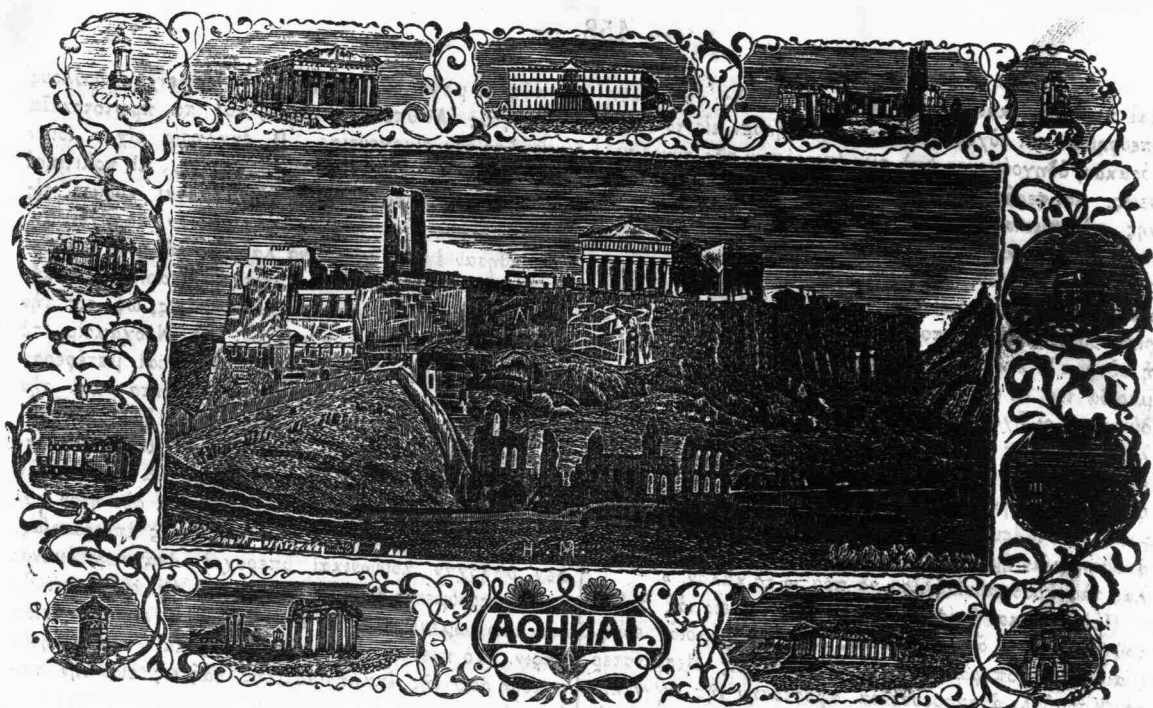

Π Ε Ρ Τ Ε Ρ Η

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ME

Φυλλάδ. 92.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑ.

Τόμος. Δ'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1854.

ΓΓΙΖΩΤΟΥ ΒΑΣΙΛΚΤΩΝ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

ὑπό Π. Ι. Χαλικοπούλου.

(Συνίχεια Ἰδε φυλλάδ. 91.).

—ο—

Οὐδεὶς ἄλλος, ἔκτος τοῦ Βασιγκτῶνος, βαδίσας ὁδὸν εὐθυτέραν, ἀναγορευθεὶς διὰ ψήφων πλειοτέρων, καὶ ἔχων σημασίαν μεγαλητέραν καὶ παρὰ πάντων ἀναγνωρίζομένην, ὑψώθη ποτὲ εἰς βαθμὴν τοιοῦτον. Κατὰ πρῶτον ἐδίστασε πολὺ ἂν ἔπρεπε νὰ δεχθῇ τὴν ἐξουσίαν. Παραιτηθεὶς τῆς διοικήσεως τοῦ στρατοῦ, διεκήρυξε καὶ εἰλικρινῶς ὑπεσχέθη ὅτι θέλει ζῆσαι ἐν εἰρήνῃ καὶ δὲν θέλει ἀναμιχθῇ διόλου εἰς τὰ δημόσια πράγματα. Δυσκολώτατον τοῦ ἐφαίνετο νὰ μεταβάλῃ σκοπὸν, καὶ νὰ ὑσιώσῃ τὰς διαθέσεις καὶ τὴν ἀνάπαυσίν του, ἐπιχειρῶν ἔργον, τοῦ ὁποίου τ' ἀποτελέσματα ἑθεώρει πολὺ ἀβέβαια, καὶ ἔνεκα τοῦ ὁποίου ἐμελλεν ἴσως νὰ κατακριθῇ ὡς ἀνακόλουθος καὶ φιλόδοξος. Ἡ συνέλευσις ἐβράδυνε νὰ συνέλθῃ. Ὁ διορισμὸς τοῦ Βασιγκτῶνος, ἂν καὶ γνωστὸς, δὲν τοῦ εἶχεν ἀκόμη κοινοποιηθῇ ἐπίσημως. «Τὸ

κατ' ἐμὲ, ἔγραφε πρὸς τὸν φίλον του Ἐρρίκον Κνὸξ, θεωρῶ τὴν προθεσμίαν ταύτην ἀνατρεπτικὴν. Σοῦ ἐξηγοῦμαι ἐμπιστευτικῶς, διότι ὁ κόσμος ὀλίγην ἰσως πιστὴν θέλει δώσει εἰς τοὺς λόγους μου, ὅτι καθ' ὅλα μου τὰ βήματα πρὸς τὴν ἐξουσίαν, θέλω φέρεῖ εἰς τὴν ψυχὴν μου αἰσθήματα, ὡς ἐγγιστα ἀπαράλλακτα μ' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα αἰσθάνεται ὁ κατάδικος, φερόμενος εἰς τὸν τόπον τῆς τιμωρίας του. Τοσοῦτο δυσανασχετῶ, ἀναγκάζομενος, περὶ τὰ τέλη ζωῆς ἐξαντληθείσης ὁλοκλήρου σχεδὸν εἰς τὰς δημοσίας φροντίδας, νὰ παραιτήσω διαμονὴν εἰρηνικὴν, διὰ νὰ βυθισθῶ εἰς πέλαγος δυσκολιών, ἐνῶ δὲν ἔχω οὔτε τὴν πολιτικὴν ἐκείνην ἐπιδεξιότητα, οὔτε τὰς γνώσεις, οὔτε τὰς κλίσεις, ὅσαι εἶναι ἀναγκαῖαι εἰς τὴν διεύθυνσιν τῶν δημοσίων πραγμάτων. » Λαβὼν τελοσπάντων τὸ διάγγελμα τοῦ διορισμοῦ του, ἀνεχώρησε. « Σήμερον, τὴν 16 ἀπριλίου, ὥραν δεκάτην, ἀπεχαιρέτησα τὸ Μόντ-Βερνὸν, ἀπεχαιρέτησα τὸν ἰδιωτικὸν βίον, ἀπεχαιρέτησα τὴν οἰκιακὴν εὐδαιμονίαν. Βεβαρυμένην ἔχων τὴν καρδίαν ἀπὸ ἀλγεῖνὰ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα δὲν δύναμαι νὰ ἐκφράσω, ἀνεχώρησα, διευθυνόμενος εἰς τὸ Νεοβόρακον, ἀφοῦ ἄπαξ ἀπεφάσισα νὰ ὑπακούσω εἰς τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος μου, καὶ νὰ ὑπηρετήσω αὐτήν, ἀλλὰ μικρὰ ἦτον ἡ ἐλπίς μου ὅτι θέλω δυνηθῇ νὰ εκπληρώσω ὅ,τι αὐτὴ προσδοκᾷ ἀπὸ ἐμέ. » Ἡ ὁδοιπορία τοῦ ἦτον αὐτόχρημα θρίαμβος.

Και καθ' ὅδον, καὶ εἰς τὰς πόλεις, ὁ λαὸς συνέβρεεν ἐπειρημῶν καὶ εὐχόμενος αὐτόν. Εἰσῆλθεν εἰς τὸ Νεοβόρακον, ὁδηγούμενος ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων τῆς συνελεύσεως, καὶ φερόμενος ἐπὶ λέμβου, κομψῶς ἐστολισμένῃς μεθ' ἡμέρας καὶ παράσημα, καὶ ἐχούσης, ἀντὶ κομπημάτων πολιτῶν. Μεγίστη ἦτον ἡ σύβροξ τοῦ λαοῦ καὶ εἰς τὸν λιμένα καὶ εἰς τὴν παραλίαν. Ἡ ἐσωτερικὴ ὁμῶς διάθεσις τοῦ Βασιγκτῶνος ἔμενε πάντοτε ἡ αὐτή. Ἡ κίνησις τῶν πλοίων, ἔγραφεν εἰς τὴν ἐφημερίδα τὸν, αἱ σημαίαι διὰ τῶν ὁποίων ἐκοσμοῦντο τὰ δίκροτα, οἱ ἦχοι τῆς μουσικῆς, ὁ κρότος τῶν πυροβόλων, αἱ μέχρις οὐρανοῦ φθάνουσαι εὐφημιαί τοῦ λαοῦ, ἐνθ' ὀνειρῶν τὴν προκυμαίναν, ἐπροξένησαν εἰς τὴν ψυχὴν μου συγκίνησιν τινα ἀλγεῖν συνάμα καὶ γλυκεῖαν, διότι ἐσυλλογιζόμην τὰς ἀντιθέτους σκηνάς, τῶν ὁποίων, μίαν ἡμέραν ἴσως, θέλω εἶσθαι θεατὴς, μ' ὅλας τὰς προσπάθειάς μου νὰ πράξω τὸ καλόν. »

Πρὸ ἐνδὸς καὶ ἡμίσεως σχεδὸν αἰῶνος, εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ταμέσως, ἅπειρος ἐπίσης λαὸς, παρόμοιαι εὐρημαίαι καὶ προπαρασκευαί συνώδευσαν εἰς Βεσμίστερ τὸν Κρόμβελ, ἀναγορευθέντα προστάτην τῆς ἀγγλικῆς δημοκρατίας. « Ὁποῖα σύβροξ ἀνθρώπων! ὅποια εὐφημαίαι! » ἔλεγαν οἱ κόλακες αὐτοῦ· καὶ ὁ Κρόμβελ ἀπεκρίνετο. « Ἡθέλατε ἰδεῖ πολλὴν περισσότερα, ἂν μ' ἐπήγαιναν νὰ με κρεμάσουν. »

Παράδοξος ὁμοιότης, καὶ ἐνδοξος διαφορὰ μεταξύ τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν λόγων ἀνδρὸς μεγάλου, ἀλλὰ διεφθαρμένου, καὶ ἀνδρὸς μεγάλου, ἀλλ' ἐναρέτου. Ὁ Βασιγκτῶν ἠσθάνετο δικαίως ἀνησυχίαν τινα διὰ τὸ καθῆκον τὸ ὅποιον ἀνεδέχετο. Ἄν ἡ ἀγγίνοια τοῦ συνετοῦ ἀνδρὸς εὐρεθῇ ἡνωμένη μετ' ἡν ἀφοσίωσιν τοῦ ἥρωος, εἰς τὴν ἔωσιν ταύτην ὑπάρχει ἡ μεγαλύτερα τῆς ἀνθρωπότητος τιμὴ. Τὸ ἔθνος, τὸ ὅποιον εἶχεν ὀδηγήσει εἰς τὴν ἀνεξαρτησίαν του, καὶ τὸ ὅποιον τοῦ ἐζήτησε κυβέρνησιν, μόλις μορφωθὲν, ὑπέκυπτεν ἀμέσως εἰς τινα τῶν κοινωνικῶν ἐκείνων μεταπλάσεων, αἱ δ' ποταὶ ἀποτελοῦν σκοτεινότητα μὲν τὸ μέλλον, λίαν δ' ἐπικίνδυνον τὴν ἐξουσίαν.

Πολλάκις ἐπανελήφθη, καὶ ὅλοι ἀνεξαιρέτως παρέδχονταν, ὅτι εἰς τὰς ἀγγλικὰς ἀποικίας, πρὸ τοῦ χωρισμοῦ αὐτῶν ἀπὸ τῆς Μητροπόλεως, ἡ κατάστασις τῆς κοινωνίας καὶ τῶν πνευμάτων ἦτον οὐσιωδῶς δημοκρατικὴ, καὶ ὅτι τὰ πάντα ἔτειναν εἰς τὸ νέον τοῦτο εἶδος τῆς κυβερνήσεως.

Ἄλλ' ἡ δημοκρατικὴ κυβέρνησις δύναται νὰ διοικήσῃ, ὡς τῶν ἐξεδίκαζε, κοινωνίας διαφερούσας μεγάλως μεταξύ τῶν· μία δὲ καὶ ἡ αὐτὴ κοινωνία δύναται νὰ λάβῃ μεγάλας μεταμορφώσεις, καὶ μολοντοῦτο νὰ κυβερνᾶται δημοκρατικῶς.

Αἱ ἀγγλικαὶ ἀποικίαι ἐξηγήθησαν, ὅλαι σχεδὸν ἐπίσης, ὑπὲρ τῆς δημοκρατικῆς συντάξεως τῆς Πολιτείας. Καὶ εἰς τὰς ἀρκτῶς καὶ εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας, ὡς τὴν Βιργινίαν καὶ τὰς Καρολίνας, τὸ Κονεκτικούτ καὶ τὴν Μασσασουσέτην, ἡ κοινὴ θέλησις ἦτον μία καὶ ἡ αὐτὴ περὶ τὸ εἶδος τῆς κυβερνήσεως.

Καὶ ὁμῶς αἱ ἀποικίαι αὗται διέφερον πολὺ μεταξύ τῶν, καὶ κατὰ τὴν κοινωνικὴν διοργάνωσιν καὶ κατὰ τὴν κατάστασιν καὶ τὰς σχέσεις τῶν κατοίκων αὐτῶν, καὶ ἡ διαφορὰ αὕτη παρετηρήθη πολλάκις.

Εἰς τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρχίας, καὶ ἰδίως εἰς τὴν Βιργινίαν καὶ τὰς Καρολίνας, κύριοι τῶν γαιῶν ἦσαν

γενικῶς οἱ μεγάλοι ἰδιοκτῆται, οἵτινες εἶχαν δούλους ἢ γεωργούς. Αἱ ὑποκαταστάσεις καὶ τὰ πρωτοτοκεῖα διακρίναν τὰς οἰκογενεῖας. Ἡ ἐκκλησία εἶχεν ἰδίαν διοργάνωσιν, καὶ ἦτον προικοδοτημένη. Αἱ πολιτικαὶ τῆς Ἀγγλίας θεσμοθεσίαι, στηριζόμεναι κυρίως εἰς τὴν τιμαριωτικὴν ἀρχὴν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν παρήχθησαν, διετηρήθησαν ἐκεῖ, χωρὶς νὰ λάβωσι καμμίαν τροπολογίαν. Ἡ κοινωνικὴ κατάστασις ἦτον ἀριστοκρατικὴ.

Εἰς τὰς ἀρκτῶς ἐπαρχίας ἐξεναντίας, ὡς εἰς τὴν Μασσασουσέτην, τὸ Κονεκτικούτ, τὸ Νεοχαμπίρ, τὸ Ρόδεσλάνδ, κτλ. οἱ φυγάδες καθαρισταὶ μετέφεραν καὶ μετέδωκαν τὴν δημοκρατικὴν τραχύτητα καὶ τὴν ὁρητοκομανίαν. Εἰς τὰς ἐπαρχίας ταύτας δὲν ὑπῆρχαν, οὔτε δούλοι, οὔτε μεγάλοι ἰδιοκτῆται ἐν μέσῳ πληθυσμοῦ ὑποδεεστέρου, καὶ καθέτις ἠδύνατο νὰ διαθέτῃ τὴν περιουσίαν του ὅπως ἠθέλει. Ἡ ἐκκλησία δὲν ἦτον καθιδρυμένη ἱεραρχικῶς καὶ ἐν ὀνόματι τῆς ἐπικρατείας. Δὲν ὑπῆρχαν κοινωνικαὶ ὑπεροχαί, ἀναγνωρίζόμεναι καὶ διατηρούμεναι δυνάμει τοῦ νόμου. Οἱ ἄνθρωποι ἦσαν ἀρωπιωμένοι εἰς τὰ ἔργα τῶν καὶ εἰς τὴν θείαν χάριν. Τὸ πνεῦμα τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἰσότητος μετέδθη ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως εἰς τὴν πολιτικὴν.

Ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς μεσημβρινὰς ἀποικίας, ὅπου ἐπεκράτουν αἱ ἀρχαὶ τῶν καθαριστῶν, αἷτια ἄλλα, ὀλίγον παρατηρηθέντα, μετέβαλλαν τὸν χαρακτῆρα τῆς κοινωνικῆς καταστάσεως, καὶ ἐτροποποιοῦν τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῆς. Μεγίστη ὑπάρχει διαφορὰ μεταξύ τῶν ὁρητοκοδημοκρατικῶν καὶ τοῦ πολιτοδημοκρατικοῦ πνεύματος. Τὸ πρῶτον ὅσον ζωηρόν, ὅσον ἀτίθασσον ἂν ὑποτεθῇ, ἀντλεῖ ὁμῶς εἰς τὴν πηγὴν του, καὶ διατηρεῖ εἰς τὴν ἐνέργειάν του, ἰσχυρόν τι στοιχεῖον ὑποταγῆς καὶ τάξεως, καὶ τὸ στοιχεῖον τοῦτο εἶναι τὸ σέβας. Οἱ καθαρισταὶ, μ' ὅλην τὴν τὴν φιλοδοξίαν, ἐπροσκύνουν κατὰ πᾶσαν ἡμέραν ἓνα Κύριον, καὶ ὑπέβαλλαν εἰς τὴν ἐξουσίαν του τοὺς διαλογισμούς, τὰ αἰσθητά καὶ τὰς πράξεις των· καὶ ὅταν εἰς τὰ παραόλια τῆς Ἀμερικῆς δὲν εἶχαν ἀφορμὴν νὰ ὑπερασπίσωσι τὴν ἀνεξαρτησίαν των κατὰ τῆς ἀνθρωπίνης ἐξουσίας, ὅταν αὐτεκυβερνῶντο ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τότε ἡ εἰλικρίνεια τῆς πίστεως καὶ ἡ αὐστηρότης τῶν ἠθῶν αὐτῶν ἐπολέμουν τὴν ῥοπήν τοῦ δημοκρατικοῦ πνεύματος πρὸς τὴν προσωπικὴν ἀκολασίαν καὶ τὴν ἀταξίαν. Αἱ κυβερνήσεις αὐτῶν, τοσοῦτο ἐπιδεδεσόμεναι ὑπὸ τῶν πολιτῶν, καὶ τοσοῦτο εὐμεταστάτοι εὖσαι, εἶχαν μολαταῦτα στηρίγματα ἰσχυρὰ, τὰ ὁποῖα καθίστανον αὐτὰς ἀκλονήτους, καὶ πολλάκις σκληρὰς εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐξουσίας των. Εἰς τὰς οἰκογενεῖας των τοσοῦτο ζηλοτύπους εὖσας τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν, καὶ τοσοῦτο ἐχθρικῶς διακειμένους πρὸς πᾶσαν πολιτικὴν πολυτέλειαν, πρὸς πᾶσαν συμπερὼνημένην ὑπεροχὴν, ἢ πατρικὴ ἐξουσία ἦτον ἰσχυρὰ καὶ λίαν σεβαστὴ. Αἱ ὑποκαταστάσεις καὶ αἱ ἀνισοὶ διανομαὶ ἦσαν ἀπηγορευόμεναι· ὁ πατὴρ ὁμῶς ἠδύνατο νὰ διαθέτῃ ἀπολύτως τὰ ὑπάρχοντά του, καὶ νὰ τὰ διανεῖμῃ κατ' ἀρέσκειαν εἰς τὰ τέκνα του. Ἐν γένει ἡ πολιτικὴ νομοθεσία δὲν ὑπέκειτο διόλου εἰς πολιτικὰ ἀξιώματα, ἀλλὰ διετήρει τὸν τύπον τῶν ἀρχαίων ἠθῶν. Ὅθεν τὸ δημοκρατικὸν πνεῦμα, ὅν καὶ ὑπερίσχυσε, περιορίζετο ὁμῶς πανταχόθεν ἀπὸ φρυγμῶδς καὶ ἐμπόδια.

Ἐξ ἁλλου μέρους ὕλική τις αἰτία, πρόσκαιρος μὲν, ἀλλὰ κρίσιμος, ἐπεσκόπεε καὶ ἐμπόδιζεν αὐτὸ νὰ κατὰσταθῇ κραταῖόν. Εἰς τὰς πόλεις ὁ πληθυσμὸς ἦτον

μικρότατος. Εἰς τὰς πεδιάδας, ὁ λαὸς συνεκτροῦτο περὶ τῶν μεγαλητέρων ἰδιοκτητῶν, οἵτινες κοινῶς ἦσαν οἱ ἀγροδοῦντες καὶ οἱ ἄρχοντες συγχρόνως τοῦ τόπου. Αἱ κοινωνικαὶ ἀρχαὶ ἦσαν δημοκρατικαί, ἀλλ' ἡ θέσις τῶν πολιτῶν πρὸς ἀλλήλους δὲν ἦτον τοιαύτη. Τὰ ὄργανα πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἀρχῶν ἔλλειπαν. Ἡ ὑπεροχὴ ὑπῆρχεν εἰς αὐτὰς τὰς ἀνωτάτας τῆς κοινωνίας τάξεις. Ἀρ' ἐτέρου ὁ ἀριθμὸς, μικρὸς ὢν ἀκόμη, δὲν εἶδεν μέγα βέρος εἰς τὴν πλάστιγγα διὰ τὴν κλίνην εἰς τὸ ἐν ἢ τὸ ἄλλο μέρος.

Ἄλλ' ἡ ἐπανάστασις, ἐπιταχύνουσα τὴν ὥριμασιν τῶν πραγμάτων, ὥρθε πρὸς τὴν δημοκρατίαν τὴν κοινωνίαν τῆς Ἀμερικῆς, ἥτις ὥρμηθη πρὸς αὐτὴν σύσσωμος καὶ κατεσπευμένη.

Εἰς τὰς πολιτείας ἐκεῖνας, εἰς τὰς ὁποίας τὰ ἀριστοκρατικά φρονήματα ὑπερίσχυον, ὡς εἰς τὴν Βιργινίαν, πολεμνηθέντα, ἀμέσως κατεβλήθησαν. Αἱ ὑποκαταστάσεις καθιερώθησαν. Ἡ ἔκκλησις ἀπώλεσεν ὅχι μόνον τὰ προνόμιά της, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐπίσημον ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας χαρακτῆρά της. Ἡ ἐκλογικὴ ἀρχὴ κατέκτησεν ὁλόκληρον τὴν κυβέρνησιν. Τὸ δικαίωμα τοῦ ψηφοφορεῖν κατήντησε σχεδὸν γενικόν. Ἡ πολιτικὴ νομοθεσία, μὴ λαβοῦσα τροπολογίαν τινὰ οὐσιώδη, ἐκκλινεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον πρὸς τὴν ἰσότητά.

Ἡ δημοκρατικὴ πρόδοσις ἀπέθιξε μᾶλλον ἐπαισθητὴ καὶ εἰς τὰ πράγματα καὶ εἰς τοὺς νόμους. Εἰς τὰς πόλεις ὁ λαὸς ἠῤῥωσεν ὅχι ὀλίγον, καὶ μὲ τὸν λαὸν ἠῤῥωσεν καὶ ὁ χλος. Εἰς τὰς πεδιάδας, πρὸς δυσμάς, πέραν τῶν Ἀλγητανέων ὁρέων, μετανάσται ἐρχόμενοι μετὰ σπουδῆς καὶ ἀλληλοδιαδόχως, ἐσχημάτιζαν ἡ προητοιμάζοντο νὰ σχηματίσωσι νέας Πολιτείας, ἐχούσας λαὸν διεσπαρμένον, τυχροδιώκτην, παλαιόντα πανταχοῦ κατὰ τῶν στοιχείων τῆς φύσεως, καὶ τῆς θηριωδίας τῶν ἀγρίων, ἐνῷ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἦτον ἡμιάγριος, λαὸν ἀγνοοῦντα καὶ τοὺς τύπους καὶ τοὺς τρόπους κοινωνίας προοδευούσης καὶ πολιτισμένης, καὶ κατεχόμενον ἀπὸ τὸν ἐγώισμὸν τῆς ἀπομονώσεως καὶ τῶν παθῶν του, λαὸν τελοσπάντων τολμηρὸν, ἀγέρωχον, σκληρὸν, παράφορον. Πανταχοῦ λοιπὸν, τόσον εἰς τὰ παράλια, ὡς καὶ εἰς τὰ ἐνδότερα, καὶ ἐκεῖ ὅπου ὁ πληθυσμὸς ἦτον μέγας, ὡς καὶ εἰς τὰ μόλις ἐκχερωθέντα δάση, ἐν μέσῳ τῆς ἐμπορικῆς φιλοπονίας καὶ τοῦ ἀγροτικοῦ βίου, ὁ ἀριθμὸς, τὸ ἀπλοῦν ἄτομον, ἡ προσωπικὴ ἀνεξαρτησία, ἡ ἀρχαίτερος ἰσότης, ὅλα τὰ δημοκρατικὰ στοιχεῖα ἐμεγαλύνοντο καὶ μετεδίδοντο, ἀναμιγνύμενα εἰς τὰ πράγματα τῆς ἐπικρατείας καὶ εἰς τὰς θεσμοθεσίας, καὶ κατελάμβαναν τὴν θέσιν ἐκείνην, ἥτις εἶχε προετοιμασθῇ εἰς αὐτὰ, ἀλλὰ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν κατεῖχαν.

Ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν νοερὰν τάξιν ὑπῆρχεν ἡ ἰδία κίνησις, ἀλλὰ πολὺ ταχύτερα, ἥτις παρέσυρε τὰ πνεύματα, καὶ αἱ ἰδέαι ὑπερπετῆσαν τὰ πράγματα. Καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς μᾶλλον πολιτισμένας Πολιτείας, καὶ τὰς μᾶλλον φρονίμους, αἱ ἀνατρεπτικώτεροι θεωρίαι ὅχι μόνον εὗρισκαν ὑπόδοχὴν, ἀλλὰ καὶ ὑπερίσχυον. Αἱ γαῖαι τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν, σωθεῖσαι ἀπὸ τῆς ἡμέτερας τῆς Μεγάλης Βρεταννίας, διὰ τῶν προσπαθειῶν ὧν γενικῶς τῶν πολιτῶν, πρέπει νὰ θεωρῶνται ὡς κοινὴ ἰδιοκτησία ὧν ἐν γένει. Ὅσους τολμήσει νὰ προσβάλῃ τὴν ἀρχὴν ταύτην, λογιζεται ἐχθρὸς τῆς δικαιοσύνης, καὶ εἶναι ἄξιος ἀγχόνης. Πρέπει ν' ἀκυρωθῶσιν ὅλα τὰ χρέη, δημόσια καὶ ἰδιωτικά, καὶ

νὰ καθιερωθῶσι νόμοι ἀγροτικοί, τοῦτο δὲ δύναται νὰ κατορθωθῇ διὰ χαρτονομίσματος, τὸ ὅποιον νὰ κοπῇ ἄνευ ἐγγυήσεως, καὶ νὰ κυκλοφορῇ ἀναγκαστικῶς. Τὰς δημαγωγικὰς ταύτας πλάνας ἀπεδέχθη μέγα μέρος τοῦ λαοῦ τῆς Μασσачουσέτης, τοῦ Κοννεκτικού καὶ τοῦ Νεοχαμπίρ, καὶ δώδεκα ἡ δεκαπέντε χιλιάδες ἀνδρῶν ὠπλίσθησαν διὰ τὴν ὑποστηρίξεωσιν αὐτὰς. Τὸ κακὸν τοῦτο ἐφαίνετο τοσοῦτο δεινόν, ὥστε ὁ στενωτάτος φίλος τοῦ Ἰσπερσῶνος, ὁ Μαδισὼν, ἀνὴρ ὅστις ἐλογίσθη μετ' ὀλίγον ὑπὸ τοῦ δημοκρατικοῦ κόμματος μεταξὺ τῶν ἀρχηγῶν του, ἐθεώρει καταστραφεῖσαν τὴν ἀμερικανὴν κοινωνίαν, καὶ μόλις ἤδυνάτο νὰ ἔχῃ περὶ αὐτῆς ἐλπίδα τινὰ μικροτάτην.

Δύω δυνάμεις διατηροῦν καὶ ἀναπτύσσουσιν τὸν βίον τῶν λαῶν, ἡ κοινωνικὴ κατάστασις καὶ ἡ πολιτικὴ διοργανώσις αὐτῶν, ἥτοι αἱ κοινωνικαὶ ἐπιβροαὶ καὶ αἱ δημόσιαι ἐξουσίαι. Τῆς τελευταίας ταύτης δυνάμεως ἐστερεῖτο ἡ νέα τῆς Ἀμερικῆς ἐπικράτεια πολὺ περισσότερον ἄρ' ὅσον ἐστερεῖτο τῆς πρώτης. Εἰς κοινωνίαν τοσοῦτο ταραχώδη, καὶ εἰσέτι ἀσυαρμολόγητον, ἡ παλαιὰ κυβέρνησις εἶχεν ἐκλείψει, ἡ δὲ νέα δὲν εἶχεν ἀκόμη σχηματισθῇ. Ἀνέφερα ἀνωτέρω τὴν ἐξουδένωσιν τῆς συνελύσεως, τοῦ μόνου τῶν δεσμοῦ μεταξὺ τῶν διαφόρων Πολιτειῶν, τῆς μόνης κεντρικῆς ἐξουσίας, ἐξουσίας ἥτις δὲν εἶχε οὔτε δικαίωμα, οὔτε δύναμιν, καὶ ἡ ὁποία ὑπέγραφε μὲν συνθήκας, διώριζε πρέσβεις, ἐπροκήρυττεν ὅτι ἡ κοινὴ ὠφέλεια ἀπῆτει τοιοῦτους νόμους, τοιοῦτους φόρους, τοιοῦτον στρατὸν, ἀλλὰ δὲν εἶχεν οἶκον, οὔτε νόμους νὰ δημοσιεύσῃ, οὔτε δικαστὰς καὶ ὑπαλλήλους πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν νόμων, οὔτε φόρους διὰ τὰ πληροῦν τῶν πρεσβείας, τοὺς ὑπαλλήλους, τοὺς δικαστὰς, οὔτε στρατὸν διὰ νὰ εἰσπράττῃ τοὺς φόρους, καὶ ἐπιβάλλῃ τὸ χρέος εἰς τοὺς πολίτας νὰ σέβωνται τοὺς νόμους, τοὺς δικαστὰς καὶ τοὺς ὑπαλλήλους. Ἡ πολιτικὴ κατάστασις ἦτον πολὺ περισσότερον ἀθνεστετέρα, πολὺ περισσότερον ἀδέβαιος, τῆς κοινωνικῆς.

Τὸ σύνταγμα ἐγένετο πρὸς διόρθωσιν τοῦ κακοῦ τοῦτο διὰ τῆς καθιέρωσεως Ὁμοσπόνδων κυβερνήσεως. Ἐκ τοῦ συντάγματος παρήχθησαν δύο τινά. Ἡ κεντρικὴ κυβέρνησις ἀποκατέστη εἰς τὸ ἐξῆς πραγματικὴ, καὶ συγχρόνως ὑψώθη εἰς τὴν περιωπὴν ἐκείνην, ἥτις τῆς ἤρμοζεν. Ἐμείνεν αὕτη ἐλευθερά καὶ ἀνεξάρτητος τῶν κυβερνήσεων τῶν Πολιτειῶν, ἐπετρέπη εἰς αὐτὴν ἄμεσος ἐπὶ τῶν πολιτῶν ἐνέργεια, ἄνευ τῆς μεσολαβήσεως τῶν τοπικῶν ἐξουσιῶν, καὶ ἐξησφαλίσθησαν εἰς αὐτὴν τὰ ἀναγκαῖα μέσα διὰ νὰ μεταβάλῃ τὰς θελήσεις τῆς εἰς πράγματα, εἰς φόρους, εἰς δικαστὰς, εἰς ὑπαλλήλους, εἰς στρατιώτας. Ἡ κεντρικὴ αὕτη κυβέρνησις ἔλαβεν ἐσωτερικὴν διοργάνωσιν, στηριζομένην εἰς βάσεις ὀρθὰς καὶ ἀναλόγου· τὰ δικαιώματα καὶ αἱ σχέσεις τῶν διαφόρων ἐξουσιῶν ἐκανονίσθησαν μὲ πολλὴν λογικὴν ἀκρίβειαν, καὶ μὲ γνώσιν ἐντελῆ τῶν ὅρων τῆς τάξεως καὶ τῆς ζωτικῆς δυνάμεως τῶν Πολιτειῶν τοῦλάχιστον τοῦ σύνταγμα ἐκεῖνο ἐπέτυχεν καθ' ὅλα ταῦτα, προκειμένου λόγου περὶ δημοκρατικῆς κυβερνήσεως, καὶ τῆς κοινωνίας, τὴν ὁποίαν ἐμέλλεν αὕτη νὰ κυβερνήσῃ.

Συγκρινομένου τοῦ συντάγματος τῶν Ὁμοσπόνδων Πολιτειῶν πρὸς τὴν ἀναρχίαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν παρήχθη, πρέπει νὰ θαυμάζῃ τις διὰ παντὸς τὴν σοφίαν τῶν αὐτοῦργων αὐτοῦ, καὶ τῆς γενεᾶς ἥτις ἐξελέξατο καὶ ὑπεστήριξεν αὐτοὺς.

Ἄλλα τὸ σύνταγμα, ψηφισθὲν καὶ δημοσιευθὲν, ἦ-
τον ἀκόμη λέξις κενή. Ἐδίδε μὲν τὰ μέσα πρὸς κα-
ταστολὴν τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ τὸ κακὸν εἰσέτι ὑφίστατο.
Ἀπέναντι τῶν παρὰ τοῦ συντάγματος τούτου νομοθε-
τηθεῖσων μεγάλων ἐξουσιῶν ὑπῆρχαν ἀκόμη τὰ πρὸ
αὐτοῦ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἀπετέλεσαν κατεπείγουσαν
τὴν ἀνάγκην τοῦ, ὑπῆρχαν ἐπίσης τὰ ἐκ τῶν ἰδίων
τούτων γεγονότων παραχθέντα κόμματα, τὰ ὁποῖα
ἤθελαν τὴν κοινωνίαν ἐδικήν των, καὶ αὐτὸ ἀκόμη
τὸ σύνταγμα ἐδικόν των, διὰ νὰ διατύπωσι καὶ ἐκείνην
καὶ τοῦτο κατὰ τὰς ἰδέας των.

Τὸ ὄνομα τῶν κομμάτων τούτων προξενεῖ κατὰ
πρῶτον ἐκπληξιν. Καὶ μολοντοῦτο, μεταξύ τῶν ὁ-
μοσπονδικῶν καὶ τῶν δημοκρατικῶν, δὲν ὑπῆρχεν οὐ-
σιώδης τις καὶ ἀληθινὴ ἀντίθεσις. Εἰς τὴν Ὁλλαν-
δίαν, κατὰ τὸν 12'. αἰῶνα, καὶ εἰς τὴν Ἑλβετίαν ἐπὶ
τῶν ἡμερῶν τούτων ἀκόμη, τὸ δημοκρατικὸν κόμμα
εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπροσπάθησε νὰ ἐνισχύσῃ τὸν
ὁμοσπονδικὸν σύνδεσμον, τὴν κεντρικὴν κυβερνήσιν·
τὸ δὲ ἀριστοκρατικὸν εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπροσά-
τεισε τὰς τοπικὰς κυβερνήσεις, καὶ υπεράσπισε τὴν
κυριαρχίαν αὐτῶν. Ὁ λαὸς τῆς Ὁλλανδίας ὑπεστή-
ριξε τὸν Γουλιέλμον τοῦ Νασσώ καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ
Στατχούδερ (α), καταδιώξας τὸν Ἰωάννην Βίτ καὶ τοὺς
προκρίτους τῶν πόλεων. Οἱ πεισματοδέστεροι ἐχθροὶ
τῆς ὁμοσπονδικῆς κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐξουσίας αὐ-
τῆς εἶναι οἱ εὐπατρίδαι τοῦ Σχουίτς καὶ τοῦ Οὐρί.

Πολλάκις τὰ κόμματα τῆς Ἀμερικῆς, ἐχαρακτηρί-
σθησαν διαφοροτρόπως. Τὸ κατὰ τῆς Ὁμοσπονδίας
κόμμα ἰδιοποιεῖται τὸ ὄνομα τοῦ δημοκρατικοῦ κόμ-
ματος, καὶ ἐθεώρει τὸ ἄλλο ὡς φιλομοναρχικὸν ἢ
μονοκρατορικὸν, τὸ δὲ ὑπὲρ τῆς Ὁμοσπονδίας ἀπε-
κάλεε τοὺς αὐτεπάλους τοῦ ἐχθροῦς τῆς ἐνώσεως. Ἀν-
τεγκαλοῦντο λοιπὸν ἀμοibaίως, καὶ τὸ μὲν ἐκατη-
γόρει τὸ ἄλλο ὡς μοναρχικὸν, τὸ δὲ ἐμέμφετο τὸ
ἕτερον ὡς διώκον τὴν ἀπομόνωσιν, τοῦτέστιν ὅτι ἀμ-
φότερα ἤθελαν τὴν καταστροφὴν, τὸ μὲν τῆς δημο-
κρατίας, τὸ δὲ τῆς Ὁμοσπονδίας.

Διαβολαὶ μανιώδεις, ἢ πολεμικὰ στρατηγήματα ἦ-
σαν αἱ ἀντεγκαλήσεις αὗται, διότι ἀμφοτέρω τὰ κόμ-
ματα ἠσπάζοντο εἰλικρινῶς τὴν δημοκρατίαν καὶ τὴν
συνένοσιν τῶν Πολιτειῶν. Τὰ ὀνόματα τὰ ὁποῖα τὰ
κόμματα ταῦτα εἶδαν τὸ ἐν πρὸς τὸ ἄλλο, χάριν
ἀμοιβαίας δυσφημίας. ἦσαν πολὺ περισσότερον ψευδῆ
παρ' ὅσον ἀτελεῖς καὶ ἀνάρμοστοι πρὸς ἀλλήλους
ἦσαν οἱ πρῶτοι αὐτῶν χαρακτηρισμοί.

Πρακτικῶς, καὶ καθόσον ἀπεβλεπεν ἀμέσως τὰ
πράγματα τῆς πατρίδος των, διεφώνουν μεταξύ των
πολὺ ὀλιγώτερον παρ' ὅσον δὲν ἐξέφραζαν τοῦτο, ἢ
δὲν τὸ ἐσυλλογίζοντο, κυριεύοντα ἀπὸ τὰ πάθη των.
Εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς διαθέσεις των ὑπῆρχε ριζικὴ
τις διαφορά, οὐσιώδης καὶ διαρκής. Τὸ ὁμοσπονδικὸν
κόμμα ἦτον συγχρόνως καὶ ἀριστοκρατικόν, καὶ ἡγά-
πα τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἀνωτέρων τῆς κοινωνίας τά-
ξεων, ὡς καὶ τὴν ἰσχύν τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας. Τὸ
δημοκρατικὸν κόμμα ἦτον συγχρόνως καὶ τὸ κόμμα
τοῦ τόπου, θέλον συνάμα καὶ τὴν ἀριθμὸν ὑπερι-

σχύοντα, καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν κυβερνήσεων τῶν
Πολιτειῶν σχεδὸν ἀπεριόριστον.

Τοιοιουτρόπως, μεταξύ τῶν εἰρημένων κομμάτων,
ἐπρόκειτο περὶ τῆς κοινωνικῆς τάξεως, ὡς καὶ τῆς
πολιτικῆς, περὶ τῆς διοργανίσεως τῆς κοινωνίας καὶ
τῆς κυβερνήσεως συγχρόνως. Οὕτως, ὅλα τὰ μέγιστα
καὶ αἰώνια ζητήματα, ἕνεκα τῶν ὁποίων ἐταράχθη
καὶ ταράσσεται ὁ κόσμος, καὶ τὰ ὁποῖα ἀποβλέπουν
ἄλλο τι πρὸβλημα, πολὺ ἀνώτερον τῆς φύσεως καὶ
τῆς τύχης τοῦ ἀνθρώπου, ἀπετέλουν τὰς κυρίας ἀφορ-
μὰς τῶν διενέξεων των, καὶ ἐκαλύπτοντο ὑπὸ τὰ ὀ-
νόματα αὐτῶν.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς οὕτω πως θορυβουμένης καὶ μορ-
φομένης κοινωνίας, ὁ Βασιγκτῶν, οὔτε φιλόδοξος ὢν,
οὔτε θέλων ν' ἀπατῇ ἑαυτὸν, μᾶλλον δὲ ἀπὸ αἰ-
σθημα καθήκοντος παρὰ ἀπὸ εὐχαρίστησιν κινούμε-
νος, καὶ μᾶλλον εἰς τὴν ἀλήθειαν πειθόμενος. παρὰ
ἐλπίζων εἰς τὴν ἐπιτυχίαν, ἀνέλαβε τὸ ἔργον νὰ
καθιδρύσῃ ἐπὶ ἑβραίων βάσεων τὴν κυβερνήσιν ἐκεί-
νην, τὴν ὁποίαν νεαρὸν σύνταγμα τὴν προτεραίαν μό-
λις εἶχε ψηφίσει.

Κυβερνήτης τῆς πατρίδος του ἀναδειχθεὶς, ἔφερε
μαζί του εἰς τὴν ἐξουσίαν τὴν μεγίστην αὐτοῦ ση-
μασίαν, τὴν ὁποίαν καὶ ἀνεγνώριζαν καὶ παραδέχον-
το καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ ἀντίπαλοί του. Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ
στόματος τοῦ ἰδίου ἐξηλλθεν ὁ σοφὸς οὗτος λόγος. « Ἡ
ἀτομικὴ σημασία δὲν ἀποτελεῖ τὴν κυβερνήσιν ».

Ὑφισταμένης τῆς πάλης τῶν κομμάτων, ὀλίγον
ἐνησχολεῖτο καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ πράγματα, τὰ
ἀφορῶντα τὴν κοινωνικὴν διοργάνωσιν. Τὰ ζητήματα
ταῦτα εἶναι σκοτεινὰ καὶ ἀφανῆ, καὶ μόνοι οἱ περὶ
τὴν φιλοσοφίαν καταγινόμενοι δύνανται καθαρῶς νὰ
ἀποκαλύψωσι, ἀφοῦ μετ' ἐπιστάσεως παρατηρήσωσι
τὰς κοινωνίας καθ' ὅλας αὐτῶν τὰς ἡλικίας.

Ὁ Βασιγκτῶν δὲν εἶχε πολλὰς γνώσεις θεωρητικὰς
καὶ ἐπιστημονικὰς. Τὸ 1787, πρῶτον μεταβῆ εἰς τὴν
ἐν Φιλαδέλφῃ συντακτικὴν συνέλευσιν, ἀπεφάσισε νὰ
μελετήσῃ, πρὸς φωτισμὸν του, τὰ συντάγματα τῶν κυ-
ριοτέρων ὁμοσπονδιῶν, ἀρχαίων τε καὶ νέων. Ἐκ τῶν
σημειώσεών του φαίνεται ὅτι συνέλεξε μόνον γεγο-
νότα, βοηθούμενος ἀπὸ τὰς ἀπλουτέρας τοῦ νοῦς
του γνώσεις, ὀλίγον θωμῶς ἠδυνήθη νὰ ἐμβατεύσῃ τὴν
ἐσωτερικὴν τῶν πολυπλόκων συνδυασμῶν φύσιν τῶν
συνταγμάτων ἐκείνων.

Καὶ ἐκ φύσεως ὁ Βασιγκτῶν ἐκλίνα πρὸς τὴν δημο-
κρατικὴν καταστάσιν τῆς κοινωνίας παρὰ πρὸς πᾶσαν
ἄλλην οἰκονομίαν. Εἶχε νοῦν μᾶλλον εὐθὺν παρὰ μέ-
γαν, ἦτον δίκαιος καὶ ἀτάραχος καὶ πλήρης ἀξιοπρε-
πείας, ἀλλ' ἀνεπιληπτος πάσης ἐμπαθεύς καὶ ἀλαζό-
νος ἀξιώσεως· μᾶλλον δ' ἀγαπῶν τὴν ὑπόληψιν τοῦ
κοινῆ παρὰ τὴν ἐξουσίαν, δὲν προσεβάλλετο οὔτε ἡ-
νωχλεῖτο διόλου ἀπὸ τὴν αὐστηρότητα καὶ τὴν ἀπλό-
τητα τῶν δημοκρατικῶν ἀξιώματων καὶ ἠθῶν, ἀλλ' ἀ-
πεναντίας εὗρισκεν αὐτὰς ἀρμολογούσας εἰς τὰς διαθέ-
σεις του, καὶ ἱκανοποιούσας τὸ λογικόν του. Ὅλῃγον
ἐπρόντιζε νὰ ἐξετάσῃ, μετὰ τῶν ὁπαδῶν τοῦ ἀριστοκρα-
τικοῦ συστήματος, ἀν σοφότεροι συνδυασμοί, κατατά-
ξεις, προνόμια, τεχνητοὶ φραγμοί, ἦσαν πράγματα ἀ-
ναγκαῖα πρὸς διατήρησιν τῆς κοινωνίας. Διήγεν ἡσού-
τως ἐν τῷ μέσῳ λαοῦ ἱσού καὶ κυριάρχου, εὗρισκων ἐν-
τός αὐτοῦ τὴν νόμιμον δεσποτείαν του καὶ ὑποβαλλόμε-
νος εἰς αὐτὴν ἀνευ οὐδεμιᾶς δυσκολίας.

(α) Stathouder, ἢ Stadhouder, Τοπότητης ἢ Κυβερνήτης.
Stadhouderat, ἡ ἐξουσία τοῦ Κυβερνήτου τούτου. Ἡ ἀρχὴ αὐ-
τῆς ἐοικασμένη καθ' ὃν χρόνον αἱ Κάτω χώραι, ἀποτινάσσασαι τὸν
Ἰσπανικὸν ζυγόν, ἠνώθησαν εἰς ἓν Ἑρᾶτος.

Ἄλλ' ὁσάκις τὸ ζήτημα μετέβαινεν ἀπὸ τῆς κοινω-
νικῆς τάξεως εἰς τὴν πολιτικὴν, ὁσάκις ἐπρόκειτο πε-
ρὶ τῆς διοργανώσεως τῆς κυβερνήσεως, ἐκηρύττετο πάν-
ποτε ὑπὲρ τῆς ὁμοσπονδίας, καὶ κατὰ τῶν τοπικῶν ἀ-
ξιώσεων, ὡς καὶ κατ' ἐκείνων τοῦ λαοῦ, ὁπαδὸς τῆς ἐ-
νώσεως καὶ τῆς ἐνισχύσεως τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας πα-
ρουσιαζόμενος.

Ὑπὸ τὴν σημασίαν τῶν ἀρχῶν τούτων ἀνυψώθη, καὶ
ἀνυψώθη διὰ τὴν ἀγωνιστὴν ὑπὲρ τοῦ θριάμβου αὐτῶν.

Ἄλλ' ἡ ἀνυψώσις του δὲν ἦτον νίκη κόμματος, καὶ
διὰ τοῦτο οὔτε ἐχάρη, οὔτε ἐλυπήθη κανεὶς δι' αὐτήν.
Ὅχι μόνον τὸ κοινὸν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἀντίπαλοί του
ἐθεώρουν αὐτὸν ἐκτός καὶ ὑπεράνω τῶν κομμάτων.
«Ὁ μόνος ἄνθρωπος, εἶπεν ὁ Ἰεφερώων, ὅστις εἰς τὰς
ὁμοσπονδίας Πολιτείας ἀπέκτησε τὴν ἐμπιστοσύνην
ὅλων... οἱ λοιποὶ ὅλοι, κομματάρχαι μόνον εἶναι,
καὶ τίποτε περισσότερον.»

Ἀδιακόπως ἐδίωκε τὸ ὥραϊον τοῦτο προνόμιον: «Ἐ-
πιθύμω νὰ διατηρῶ τὴν διάνοιαν καὶ τὰς πράξεις μου,
αἵτινες εἶναι ἀποτελέσματα τοῦ διαλογισμοῦ μου, ἐλευ-
θέρας καὶ ἀνεξαρτήτους, ὡς εἶναι ἐλεύθερος καὶ ἀνε-
ξάρτητος ὁ ἀνὴρ ἂν ἡ κακὴ μου τύχη τὸ θέλῃ, νὰ τε-
θῇ ἐπὶ κεφαλῇ τῆς κυβερνήσεως, θελῶ ἀναλάβῃ τὰς
ἡνίας αὐτῆς, χωρὶς νὰ δώσω κανενὸς εἶδους ὑπόσχεσιν
περὶ οὐδενὸς πράγματος. Ὅ, τι δέποτε καὶ ἂν δημοσιευ-
θῇ περὶ ἐμοῦ, δὲν θέλω ἀντεγκαλέσει ποτὲ κανένα, καὶ
ἀμφιβάλω ἂν ἀποφασίσω ποτὲ νὰ δικαιολογηθῶ πᾶν.
Ὅλα ταῦτα δὲν χρησιμεύουν εἰς ἄλλο παρὰ εἰς τὴν εὐ-
γλωττίαν. Οἱ ἄνθρωποι διαφέρουν μεταξὺ τῶν κατὰ τὸν
νοῦν, ὡς διαφέρουν καὶ κατὰ τὰ πρόσωπα. Ὅταν εἰς
τὰς πράξεις των ὁρμῶνται ἀπὸ εἰλικρίνειας, τότε δὲν
δύνανται νὰ κατακριθῶσι διὰ τὰς ἰδέας των, ὡς δὲν δύ-
νανται καὶ διὰ τὴν μορφήν των. Αἱ διαφωναίαι εἰς τὴν
πολιτικὴν εἶναι ἀναπόφευκτοι, καὶ ἴσως ἀναγκαῖαι μέ-
χρι τινός. Ἀλλὰ λυποῦμαι ἐγκαρδίως βλέπων ἄνδρας
τινάς εὐφρεῖς, οἵτινες, ἂν καὶ ἔχωσι πατριωτισμὸν, καὶ
γενικῶς ὅλοι ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν διώκωσι, καὶ
ἐπίσης εἰλικρινῶς πρὸς αὐτὸν βαδίζωσι, μολαυτὰ δὲν
φαίνονται, ὅσον ἔπρεπε, ἀνεκτικοὶ καὶ συγκαταβατικοί,
ὁσάκις κρίνωσι περὶ τῶν ἀμοιβαίων δοξασιῶν καὶ πρά-
ξεων.» Ἀποστρεφόμενος τοὺς προσωπικοὺς διαπλη-
κτισμοὺς, τὰ πάθη καὶ τὰς εἰσηγήσεις τῶν φίλων του, ὡς
καὶ τῶν ἐχθρῶν του, ἐτήρει τὴν διαγωγὴν ταύτην ὡς
καθόνα τῆς πολιτικῆς του, καὶ ἐδίδεν εἰς ταύτην τὸ ἀλη-
θινὸν ὄνομα τῆς, ἀποκαλῶν αὐτὴν πολιτικὴν τοῦ μέ-
σου ὁροῦ. (α)

Ἡ πολιτικὴ αὕτη ἔχει πολλὰς τὰς δυσχερείας, καὶ
μόνη ἡ θέλησις, ὅσον ἱκανὴ καὶ σταθερὰ ἂν ὑποτεθῇ, δὲν
ἀρκεῖ πάνποτε εἰς τὸν βαδίζοντα τὴν ὁδὸν αὐτῆς. Ὁ
Βασιγκτὼν ἐπέτυχε, διότι καὶ ὁ νοῦς καὶ ὁ φυσικὸς
χαρακτήρ καὶ οἱ σκοποὶ αὐτοῦ ἔκλιναν εἰς τὴν πο-
λιτικὴν ταύτην. Δὲν ἀνῆκεν εἰς κανέν τῶν κομμάτων
τῆς πατρίδος του, καὶ οἱ συμπολιταὶ του, κρίνοντες
περὶ αὐτοῦ τοιοῦτοτρόπως, ἐξεπλήρουν ἔργον ἀληθείας
καὶ δικαιοσύνης.

Ἐμπρός καὶ δραστήριος ὢν, εἶχεν ἀποκτήσει εὐ-
θύτητα εἰς τὰς κρίσεις του, ἀξίαν θαυμασμοῦ,
ἀλλὰ δὲν ἀπῆται συστηματικῶς ὥστε αἰ γυνώμαί του

νὰ ὑπερισχύωσι πάνποτε. Ἐλεύθερος πάσης προκα-
ταλήψεως, δὲν ὑποχρεοῦτο ποτὲ νὰ συμμορφωθῇ μὲ
κάμμιαν προεξηγηθεῖσαν ἀρχήν. Ὅθεν δὲν ἦτον ἀ-
πότομος εἰς τὰς κρίσεις του, ἀλλ' οὔτε ἀνεδέχετο
ἀγῶνας φιλοτιμίας ἢ ἀντιζηλίας νοερᾶς. Ὅσάκις ἐ-
νίκα, οἱ ἀντίπαλοί του δὲν ἐθεώρουν τὴν νίκην του
ὡς σποῖχον τὸ ὅποιον ἔχασαν, οὔτε ὡς κα-
ταδίκην γενικὴν. Ἐθριαμβεύεν ὅχι ἐν ὀνόματι τῆς ὑ-
περοχῆς τοῦ νοῦς του, ἀλλ' ἐν ὀνόματι τῶν πραγμά-
των αὐτῶν καὶ τῆς ἀνάγκης.

Ἄλλ' ὁ θριάμβός του δὲν ἦτον γεγονὸς ἄνευ ἡ-
θικότητος, δὲν ἦτον ἀπλοῦν ἀποτέλεσμα ἐπιδεξιότη-
τος, ἢ ἰσχύος, ἢ τύχης. Θεωρίαν κάμμιαν δὲν ἤκο-
λούθει, ἀλλ' ἦτον ἀφωσιωμένος εἰς τὴν ἀλήθειαν,
καὶ εἶχεν αὐτὴν ὡς γνώμονα τῆς διαγωγῆς του. Δὲν
ἐδίωκε τὴν νίκην ἰδέας τινὸς κατὰ τῶν πρεσβευόν-
των τὴν ἐναντίαν ἰδέαν· ἀλλ' ἐνήργει πάνποτε ὑπὲρ
μόνου τοῦ συμφέροντος καὶ μὲ μόνον τὸν σκοπὸν τῆς
ἐπιτυχίας. Πάντα δὲν ἔπραττεν ἂν δὲν ἐνόμιζεν ὅτι
εἶχε δίκαιον. Ὅθεν τὰ ἔργα του, τὰ ὅποια δὲν εἶχαν
συστηματικὸν τινα χαρακτήρα, δυνάμενον νὰ ταπεινώ-
σῃ τοὺς ἀντιπάλους του, εἶχαν μολοντοῦτο χαρακτή-
ρα τινὰ ἡθικόν, ἐπιβάλλοντα εἰς αὐτοὺς τὸ σέβας.

Εἶχε προσέτι ὁ Βασιγκτὼν πεποίθησιν ἰσχυροτάτην
εἰς τὴν ἐξαίρετον ἀφιλοκέρδειάν του. Ἡ ἀρετὴ αὕτη
εἶναι λαμπὰς φωτεινοτάτη, εἰς τὴν ὅποιαν οἱ ἄνθρω-
ποι εὐχαρίστως ἐμπιστεύονται· εἶναι δύναμις μεγίστη,
ἥτις ἐλκύει τὰς ψυχὰς, καὶ ἐξασφαλίζει συγχρόνως
τὰ συμφέροντα, ὥστε νὰ μὴ προσφερθῶσι ταῦτα ὁλο-
καύτωμα, μήτε νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ὄργανα, εἰς προ-
σωπικοὺς καὶ φιλοδόξους σκοποὺς.

Ἡ πρώτη αὐτοῦ πράξις, ὁ σχηματισμὸς τοῦ ὑ-
πουργείου του, ἦτον ἡ ἐναργεστέρη ἀπόδειξις τῆς ἀ-
μεροληψίας του.

Ἐκάλεσεν εἰς τὸ ὑπουργεῖον τοῦτο τοὺς ἀκολου-
θοῦς τέσσαρας ἄνδρας· τὸν Ἀμιλτῶνα καὶ τὸν Κνὸξ
ἐκ τοῦ Ὁμοσπονδικοῦ κόμματος, τὸν Ἰεφερώωνα καὶ
τὸν Ρανδῶλφ ἐκ τοῦ δημοκρατικοῦ. Ὁ Κνὸξ ἦτον στρα-
τιώτης τίμιος, ἀλλ' ἀνὴρ μέτριος καὶ εὐμεταχείρι-
στος· ὁ Ρανδῶλφ, ἦτον ἄστατος εἰς τὰς κρίσεις του,
ὀλίγης πίστεως ἄξιος, καὶ ἔχε ὀλωδοδύλου ἀνεπιλή-
πτου διαγωγῆς. Ὁ Ἰεφερώων καὶ ὁ Ἀμιλτῶν, ἄνδρες
ἄμεμπτοι, εἰλικρινεῖς, ζηλωταί, ἱκανοί, ἦσαν οἱ ἀλη-
θεῖς ἀρχηγοὶ τῶν δύο κομμάτων.

(Ἀκολουθεῖ).

Ο ΑΛΗΘΗΣ ΦΙΛΟΣ.

Ὑπὸ Ἀλ. Δουμά.

—ο—

Ἄν τις νυκτοπλάνης ἐραστής διέβαινεν εἰς τὰς
δύω μετὰ τὸ μεσονύκτιον, τὴν ἑορτὴν τῆς Ἀγ. Εὐ-
λαλίας, εἰς τὴν γωνίαν, ἐνθα συναπαντῶνται ἡ ὁδὸς
τῶν Νηστευτῶν καὶ ἡ τῆς Ἀτραποῦ, θόρυβος ἐκκωφαί-
νων μουσικῶν σαλπίγγων ἤθελε τὸν κάμει νὰ στρέψῃ
τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν δευτέραν ὁροφὴν οἰκίας ἐ-

(α) Πολιτικὸς τις ἀνὴρ τῆς Ἑλλάδος, ὅστις θεωρεῖται ὡς
πρεσβύων τὴν πολιτικὴν τοῦ juste milieu, ἀπεκάλεσεν αὐτὴν
πολιτικὴν τοῦ μέσου ὁροῦ.